

به نام خدا

دانشکده بهداشت

طرح درس روش تحقیق در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت

تعداد و نوع واحد: ۲ نظری	زمان: یکشنبه
پیش نیاز: درس آمار حیاتی	ساعت کلاس: ۱۰-۱۲
مخاطبان: دانشجویان کارشناسی ارشد آموزش بهداشت ورودی ۱۳۹۷	شماره کلاس:
استاد: دکتر حسین اشتریان	

معرفی اجمالی دوره:

یکی از واحدهای اصلی در دوره کارشناسی ارشد آموزش بهداشت درس روش تحقیق است. هدف اصلی این درس آشنایی دانشجویان با مفاهیم اصلی روش تحقیق با توجه خاص به حوزه آموزش بهداشت و ارتقای سلامت می باشد. در این درس تلاش بر این است تا دانشجویان با روش تحقیق آشنا شوند. طبق برنامه مطالب مربوطه طبق برنامه ریزی به ترتیب در هر جلسه مطرح می شوند و همزمان با آموزش و فعالیت دانشجویان، از دانشجویان خواسته می شود یک طرح تحقیقاتی آماده نمایند.

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با مبانی و روش های تحقیق کمی و کیفی در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت و آرایه یک طرح تحقیقاتی

اهداف کلی جلسات:

۱. مقدمه ای بر تحقیق در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت
۲. شناخت و بیان مساله مورد تحقیق
۳. بررسی متون
۴. چارچوب پنداشتی تحقیق
۵. تنظیم اهداف و فرضیات
۶. انتخاب روش مناسب تحقیق (کمی و کیفی)
۷. انتخاب راهکار مناسب برای نشر نتایج
۸. تهیه طرح تحقیق
۹. تعیین منابع مالی و امکانات مورد نیاز
۱۰. تجزیه و تحلیل اطلاعات و تفسیر آنها
۱۱. تهیه گزارش نهایی و آرایه پیشنهادات

۱۲. اخلاقیات و تحقیق

اهداف ویژه به تفکیک هر جلسه:

جلسه اول: مقدمه ای بر تحقیق

اهداف ویژه- پس از این جلسه:

۱. دانشجو بتواند تحقیق در آموزش بهداشت را تعریف نماید.
۲. دانشجو بتواند دو رویکرد اصلی به تحقیق را توضیح دهد.
۳. شباهت و تفاوت تحقیق کمی و کیفی را بیان نماید.
۴. ویژگیهای یک تحقیق خوب را توضیح دهد.
۵. ویژگیهای یک محقق خوب را شرح دهد.

جلسه دوم: پیدا کردن عنوان تحقیق

اهداف ویژه- فراگیر پس از این جلسه:

۱. چرایی اهمیت انتخاب یک عنوان مناسب را توضیح دهد.
۲. روش ها و راههای تعیین یک عنوان برای تحقیق را شرح دهد.

جلسه سوم: مروری بر متون

اهداف ویژه- فراگیر پس از این جلسه:

۱. مروری بر متون را تعریف نماید.
۲. علت نیاز به مروری بر متون را شرح دهد.
۳. تفاوت بین منابع اولیه و ثانویه اطلاعاتی را بیان نماید.
۴. روش جستجوی منابع را توضیح دهد.
۵. تفاوت منابع معتبر را از منابع غیر معتبر اطلاعاتی توضیح دهد.
۶. روش خلاصه نویسی را توضیح دهد.
۷. مهارتهای خواندن منابع علمی انگلیسی مانند scanning and skimming را شرح دهد.
۸. روش رفرنس نویسی و کار با نرم افزار مربوطه را توضیح دهد.
۹. نحوه نوشتن فصل اول پایان نامه را توضیح دهد.

جلسه چهارم: سوالات و فرضیات

اهداف ویژه- پس از این جلسه دانشجو بتواند:

۱. بیان مساله را توضیح دهد.
۲. انواع و دسته بندی متغیرها را توضیح دهد.
۳. تفاوت تعریف نظری و عملی متغیر را بیان نماید.
۴. تفاوت فرضیه و سوال پژوهشی را بیان نماید.
۵. پیش فرض پژوهش را توضیح دهد.
۶. محدودیت پژوهش را توضیح دهد.

جلسه پنجم: اخلاق در پژوهش

اهداف ویژه- پس از این جلسه:

۱. اخلاق در پژوهش را تعریف نماید.
۲. یک تاریخچه مختصر از اخلاق در پژوهش را توضیح دهد.
۳. فواید رعایت اخلاقیات در پژوهش را بیان نماید.
۴. مسایل اخلاقی مرتبط با عنوان و انتخاب واحد های پژوهش را شرح دهد.
۵. معنی رضایت آگاهانه در تحقیق را شرح دهد.
۶. اصول رعایت نکات اخلاقی در مراحل مختلف تحقیق را توضیح دهد.
۷. نحوه رعایت نکات اخلاقی در گزارش تحقیق را توضیح دهد.
۸. دزدی ادبی در تحقیق را بیان نماید.

جلسه ششم: انتخاب مشارکت کنندگان در تحقیق

اهداف ویژه- پس از این جلسه:

۱. دانشجو بتواند نمونه گیری را تعریف نماید.
۲. جامعه هدف و جامعه در دسترس در تحقیق را توضیح دهد.
۳. مفهوم معرف بودن نمونه را شرح دهد.
۴. معیار های نمونه گیری را توضیح دهد.
۵. خطای نمونه گیری را بیان نماید.
۶. انواع نمونه گیری تصادفی و غیر تصادفی را شرح دهد.
۷. روش تعیین حجم نمونه در تحقیقات کمی و کیفی را توضیح دهد.

جلسه هفتم و هشتم: ابزار جمع آوری داده ها

اهداف ویژه- پس از این جلسه:

۱. روش های جمع آوری اطلاعات کمی را توضیح دهد.
۲. نحوه طراحی پرسشنامه سنجش آگاهی را توضیح دهد.
۳. نحوه طراحی پرسشنامه نگرش سنج را بیان کند.
۴. نحوه طراحی پرسشنامه سنجش عملکرد را توضیح دهد.
۵. انواع مختلف روش های سنجش روایی (صوری، محتوا، سازه، هم زمان و پیش بین) را شرح دهد.
۶. انواع مختلف پایایی را شرح دهد.
۷. تفاوت روایی داخلی و خارجی را توضیح دهد.
۸. تهدید کننده های روایی داخلی تحقیق را توضیح دهد.
۹. تهدید کننده های روایی خارجی را توضیح دهد.

جلسه نهم: تجزیه و تحلیل داده های کمی

اهداف ویژه- فراگیر پس از این جلسه:

۱. نحوه ورود داده ها را به نرم افزار توضیح دهد.
۲. نحوه انتخاب آزمون های آماری را بیان کند.
۳. نحوه نوشتن فصل سوم و چهارم و بخش های مختلف آن را توضیح دهد.

جلسه دهم: روش های تحقیق کمی: غیر تجربی

اهداف ویژه-فراگیر پس از این جلسه:

۱. تفاوت طرح های توصیفی با طرح های تجربی را توضیح دهد.
۲. انواع طرح های مطالعات توصیفی را تشریح نماید.
۳. انواع طرح های مطالعات همبستگی را تشریح نماید.

جلسه یازدهم: روش های تحقیق کمی: تجربی

اهداف ویژه- فراگیر پس از این جلسه:

۱. هدف از پژوهش تجربی را بیان کند.
۲. انواع طرح های پژوهشی نیمه تجربی (طرح مجموعه های زمانی گسسته، طرح نمونه زمانی هم ارز، طرح موازنه شده، طرح گروه شاهد دار غیر همتراز) را توضیح دهد.

۳. انواع طرح های پژوهشی تجربی (طرح پس آزمون شاهد دار، طرح پیش آزمون- پس آزمون شاهد دار، طرح چهار گروهی سولومون، طرح های چند متغیره) را تشریح نماید.

جلسه دوازدهم و سیزدهم: روش تحقیق کیفی

اهداف ویژه- پس از این جلسه دانشجو باید:

۱. موارد اندیکاسیون انجام تحقیق کیفی را توضیح دهد.
۲. انواع طرح های تحقیق کیفی (موردی، گراند، پدیدار شناسی، اتنوگرافی) را شرح دهد.
۳. روش های جمع آوری اطلاعات (مصاحبه عمیق و نیمه عمیق، گروه کانونی) در تحقیق کیفی را شرح دهد.
۴. روش های نمونه گیری در تحقیق کیفی را بیان کند.
۵. روش تجزیه و تحلیل داده ها در تحقیقات کیفی (تجزیه و تحلیل محتوا) را شرح دهد.
۶. نحوه استفاده از نرم افزار برای تجزیه و تحلیل داده های کیفی را توضیح دهد.

جلسه چهاردهم: تهیه گزارش نهایی

اهداف ویژه- فراگیر پس از این جلسه:

۱. نحوه نگارش گزارش نهایی کار تحقیقی را توضیح دهد.
۲. نحوه تکمیل بخش بحث در پایان نامه را بداند.
۳. نحوه نگارش نتیجه گیری را توضیح دهد.
۴. پیشنهادات برای عملکرد یا اجرا را شرح دهد.
۵. پیشنهادات برای بهبود پژوهش را شرح دهد.
۶. پیشنهادات برای پژوهش های بعدی را شرح دهد.

جلسه پانزدهم و شانزدهم: انتشار نتایج

اهداف ویژه- فراگیر پس از این جلسه:

۱. نحوه انتخاب ژورنال جهت چاپ مقاله را توضیح دهد.
۲. نحوه آماده کردن یک مقاله شامل چکیده، مقدمه، روش اجرا، یافته و بحث برای انتشار را شرح دهد.
۳. اصول رایج شفاهی کار تحقیقی در مجامع علمی را بیان کند.

شیوه های یاددهی - یادگیری

در دوره تحصیلات تکمیلی از دانشجو انتظار می رود تا رویکرد دیگری را در یادگیری مطالب دنبال کنند و بنابر این از روش آموزش مشارکتی و تعاملی استفاده می شود. دانشجو قبل از هر جلسه بایستی مطابق عناوین اعلام شده مطالب را قبل از حضور در کلاس مطالعه نماید.

رسانه های آموزشی:

وایت برد، رایانه، کتب و مجلات

مقررات درس:

مطالعه مطالب قبل از حضور در کلاس

حضور منظم در کلاس و شرکت در فعالیت های کلاس

انجام تکالیف محوله

ارزشیابی:

۱. انجام تکالیف و فعالیت های محوله : ۵ نمره
۲. امتحان میان ترم : ۵ نمره
۳. امتحان پایان ترم: ۱۰ نمره

جدول زمان بندی مطالب

شماره جلسه	تاریخ جلسه	عنوان
۱	۹۷/۱۱/۱۴	معرفی درس و مقدمه ای بر تحقیق
۲	۹۷/۱۱/۲۱	پیدا کردن عنوان تحقیق و بیان مساله
۳	۹۷/۱۱/۲۸	مروری بر متون
۴	۹۷/۱۲/۵	اهداف، سوالات و فرضیات
۵	۹۷/۱۲/۱۲	روش های تحقیق کمی: تجربی
۶	۹۷/۱۲/۱۹	انتخاب مشارکت کنندگان در تحقیق
۷	۹۸/۱/۱۸	ابزار جمع آوری داده ها
۸		
۹	۹۸/۱/۲۵	تجزیه و تحلیل داده های کمی
۱۰	۹۸/۲/۸	روش های تحقیق کمی: غیر تجربی

امتحان میان ترم		
اخلاق در پژوهش	۹۸/۲/۱۵	۱۱
روش تحقیق کیفی	۹۸/۲/۲۲	۱۲
		۱۳
تهیه گزارش نهایی	۹۸/۲/۲۹	۱۴
انتشار نتایج و ارایه طرح های تحقیق کامل شده	۹۸/۳/۱۲	۱۵
	۹۸/۳/۱۹	۱۶

منابع:

۱. صفاری محسن و همکاران. روش های پژوهش در آموزش و ارتقای سلامت: راهنمای نگارش رساله/ پایان نامه در علوم پزشکی و بهداشتی. تهران: انتشارات سبحان، ۱۳۹۱
۲. برنز سوزان و گرو نانسی. روش تحقیق پرستاری: اجرا، نقد و کاربرد. ترجمه: دهقان نیری ناهید و همکاران. تهران: انتشارات رفیع، ۱۳۸۸
3. Holloway, I., & Wheeler, S. (2013). *Qualitative research in nursing and healthcare*. John Wiley & Sons.
4. Polit, D. F., & Beck, C. T. (2004). *Nursing research: Principles and methods*. Lippincott Williams & Wilkins.
5. Bowling, A. (2014). *Research methods in health: investigating health and health services*. McGraw-Hill Education (UK).
6. Salazar, L. F., Crosby, R. A., & DiClemente, R. J. (2015). *Research methods in health promotion*. John Wiley & Sons.
7. Merriam, S. B., & Tisdell, E. J. (2015). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. John Wiley & Sons.

مسوول EDO دانشکده
دکتر هیوا حسینی

مدیر گروه
دکتر حسین اشتریان

استاد
دکتر حسین اشتریان